

**LEESFRAGMENT**

**“Ik ben geen pessimist, ik ben een nihilist. De wereld is een hoop onzin zonder doel of samenhang, hoe hard we die ook zoeken. Zien we driemaal op één dag een linkerschoen langs de weg liggen, willen we daar een betekenis aan toekennen, zo diep is onze onvrede met de willekeur van het bestaan. Het idee dat het allemaal niks betekent, lijkt mij nochtans een gezond uitgangspunt. Het betekent niet dat er geen hoop is. Integendeel, ik put troost uit die gedachte.”**

**INTERVIEW MET KOEN DELBEKE**

**Jouw boek is een bundel van drie novellen? Kan je kort schetsen waar die over gaan?** *De expressionisten van Zoerle-Parwijs* gaat over een groepje kunstenaars in Amsterdam tijdens de kroningsrellen van 1980. *Noach Eikeblad* is de nogal absurde autobiografie van een slavist en kunstverzamelaar. *Chartreuzenbos* gaat over een professor kunstgeschiedenis, die na het verlies van vrouw en kind in een bos gaat wonen en zich begint in te beelden dat hij een barokschilder is.

**Kun je wat inzicht geven in je schrijfproces? Heb je een specifieke routine of aanpak?** Gelukkig kan ik mijn werkdag nogal vrij inrichten en dus ook mijn ‘schrijftijd’. Ik sta op, giet mezelf vol koffie en ga aan mijn bureau zitten. Na een uur of drie is het beste eraf. De rest van de dag - en helaas ook de nacht - schieten me ideeën te binnen en grijp ik naar de ‘notes app’ op mijn iPhone.

**Zijn er bepaalde literaire procedés die je voorkeuren genieten?** In *Chartreuzenbos* ben ik beginnen experimenteren met de *unreliable narrator*, een verteller die niet betrouwbaar is waardoor de lezer gaat twijfelen aan de juistheid van het verhaal. In *De expressionisten* heb ik gespeeld met registers: de oude kunstenaars met hun lange, hoogdravende zinnen versus de concrete, beknopte taal van de twintigers.

**Zijn er thema's of boodschappen in je boek waarvan je hoopt dat lezers ze zullen meenemen?** Dat we allemaal dwazen zijn en dat we daarmee moeten leren leven.

**Hoe heb je de personages in je boek bedacht? Zijn ze geïnspireerd door echte mensen of helemaal fictief?** Ik baseer me vaagweg op bestaande mensen. Die maak ik gemener, asocialer en vreemder. Wie wil een boek lezen over verstandige lui, die zich netjes gedragen?

**Voor welke uitdagingen stond je tijdens het schrijven van dit boek en hoe heb je die overwonnen?** Thuis spreek ik een ratjetoe van Engels, Nederlands en Italiaans. Een hoop uitdrukkingen die ik dagelijks gebruik, konden plots niet meer vanwege de taalpolitie. Ik heb vaak naar het woordenboek moeten grijpen.

**Hoe lang heb je erover gedaan om dit boek te schrijven, van ontwerp tot voltooiing?** Zo'n twee jaar. Ik ken maar twee snelheden, non-actief of volle kracht vooruit. Voor dit boek was het vierentwintig maanden van het laatste.

**Kun je ingaan op onderzoek dat je voor het boek hebt gedaan en hoe dat het verhaal heeft beïnvloed?** Ik las *Nederland en de jaren zeventig* van Duco Hellema en nog een boel andere boeken over die periode.

Plus een hoop artikels over de krakersbeweging. Vooral het linkse, politieke jargon was leuk om over te nemen. Over het expressionisme lees ik al jaren, gewoon wat factchecken volstond. Voor *Chartreuzenbos* heb ik een paar dingen moeten opzoeken in de Bijbel.

**Zijn er persoonlijke ervaringen die je hebben beïnvloed of die hun weg hebben gevonden in het schrijven?** Mijn reizen in Rusland, een vader-hippie, het verzamelen van kunst, spelen in bandjes, rondhangen in verdachte clubs en etablissementen, you name it...

**Wat vind je het leukst aan het schrijfproces?** Schrijven is een beetje voor God spelen. Eerst creëer je een smeerlap, dan laat je hem onder een tram lopen.

**Zijn er aspecten die je bijzonder uitdagend vindt?** Niet uitleggen, maar tonen. Klinkt makkelijk, maar is het niet. Je moet een zeker vertrouwen hebben in de lezer, dat die uit de situatie en het gedrag van de personages kan afleiden hoe die laatsten zich voelen. Boeken waarin letterlijk staat te lezen ‘personage A voelde zich zus en zo om de volgende reden...’ vind ik ongeïnteressant.

**Kun je een favoriet of gedenkwaardig moment van je schrijfreis met dit boek delen?** Twee dingen staan me bij. Toen ik naar München reisde en ontdekte dat die stad er helemaal niet uitzag zoals ik haar had onthouden of beschreven in *Noach Eikeblad*. Het grote kafeehaus waar ik ooit de krant las, was met de jaren gekrompen tot het formaat van een bushokje. *Chartreuzenbos* werkte niet tot ik op het idee kwam alles te herschrijven vanuit drie verschillende standpunten, toen klopte het plaatje plots wel.

**Zijn er specifieke auteurs of boeken die je hebben geïnspireerd bij het schrijven of het vertellen van verhalen?** Er is altijd wel iets in mijn verhalen terug te vinden van Sergej Dovlatov en Vladimir Nabokov. Of dichter bij huis: Arnon Grunberg. Niet letterlijk, meer een bepaalde grondtoon. Een licht gevoel van vervreemding, misschien. Het gevoel dat de wereld een toneelstuk is. *Compromissen* van Dovlatov gaat letterlijk over dit probleem: een bundeling van hoogdravende artikels geschreven voor Sovjet-kranten en de ontluisterende werkelijkheid die erachter schuilde.

**Zijn er andere boeken die je de lezer zou aanraden te ontdekken?** Ik trek me niet veel van tips of lijstjes met werken die je moet gelezen hebben, ik denk dat iedereen zijn eigen innerlijke, rode draadje moet volgen. Zelf ben ik opgegroeid met de grote Duitstalige schrijvers: Elias Canetti, Stefan Zweig, Joseph Roth, Günter Grass... En natuurlijk de Amerikanen: Saul Bellow, Philip Roth, J.D. Salinger. Een klassieke literaire achtergrond, eigenlijk.



**Heb je een favoriet genre of type verhaal dat je het liefst schrijft, en zo ja, waarom?** De novelle is echt wel mijn vorm, zo'n 100 pagina's. Bij een langer verhaal moet de hoofdfiguur evolueren en tot inzichten komen. Zoals gezegd, ik geloof niet zo in een mens, die steeds wijzer wordt...

**Hoe ga je om met writer's block of momenten van creatieve stagnatie?** Writer's block is mij vreemd. Ik heb altijd iets te zeggen. Mijn grote twijfel: zijn de anderen wel geïnteresseerd?

**Zijn er specifieke literaire of artistieke invloeden die je benadering van het vertellen van verhalen hebben gevormd?** Romans van het interbellum. Dat is meteen ook een probleem: understatement was toen in de mode, personages die ingehouden reageren. Hun emoties liggen onder de oppervlakte. Dat wordt soms als koud of passief ervaren. Om de lezer te sparen, probeer ik deze invloed te temperen, maar ooit ga ik volop voor deze zogenaamde 'cold gaze' van de jaren twintig.

**Zijn er terugkerende thema's of elementen in je schrijven waartoe je je aangetrokken voelt?** Mijn personages zijn altijd a) wereldvreemd b) geobsedeerd door kunst c) verliefd. Ze zijn ook altijd een beetje in oorlog met de rest van de wereld.

**Zijn er aankomende projecten of ideeën die je graag wilt onderzoeken in je toekomstige werk?** Ik heb me tot nu toe relatief weinig van structuur aangetrokken. Noach Eikeblad heb ik zelfs geschreven met de archaische, oersimpele vorm van het krantenfeuilleton in gedachte. Nu ben ik aan een fictief dagboek bezig, een dystopische toekomstroman, die staat of valt met de structuur. De lezer krijgt mondjesmaat de feiten voorgeschoteld, een heleboel draadjes komen uiterst langzaam samen. Een heel gedoe met excel-pagina's, maar wel een uitdaging die ik wil aangaan.

